

's-Hertogenbosch Groen en klimaatbestendig, 2021

Reactie Werkgroep Natuur op Noord (WNN), 2021-05-14

De Werkgroep Natuur op Noord (WNN) vindt het beleidsplan " 's-Hertogenbosch, Groen en Klimaatbestendig" interessant, maar weinig concreet. In onderstaande tabel geven we, aan de hand van citaten uit het Beleidsplan, suggesties voor uitwerking van de plannen in de wijk Noord.

Beleidsplan	Suggesties voor de wijk Noord
Groen	
zuinig op bestaand groen	Heinis - Fort Orthen - begraafplaats Orthen - Ploossche Plas - Rompertpark - Tiny Forest Zesde Haren - bloemenlint Zevenhontseweg. In overleg tussen bewoners, WNN en ecologen gemeente blijven onderhouden.
verbinden groenstructuren - fijnmazig netwerk van groen binnen en buiten de stad	Verbinding Heinis - Diezemoning ¹ , Heinis - Kanaalpark. Bloemenlinten kruising Bruistensingel - Zandzuigerstraat bij Station Oost, Zevenhontseweg, Teunislaan, Harendonkweg, Rompertsebaan, Klokkenlaan, onder hoogspanningsleiding.
meer groen tegen hitte (bedrijventerreinen, winkelcentra)	Bomen op Soetelieve; tegels eruit, groen erin. Groene daken op schuren (opvolging eerdere actie in de Buitenpepers). Parkeerplekken Hambakendreef vergroenen: stenen eruit, boom(spiegels) erin. Daarnaast: ander snoeibeleid t.a.v. bomen in de wijk. Bomen meer laten functioneren als longen, schaduwbrengers, verkoelingbrengers, CO ₂ -dragers.
gefaseerd maaien van bermen	Bruistensingel, bermen langs Herven - Heinis, groenstroken onder hoogspanningsleiding, bermen in wijken
langs snelwegen gordel van bos - combi met duurzame energieopwekking	
ecologische verbindingen langs kanalen, spoorlijnen, wegen	Zie plan ¹ voor ecologische verbinding lang spoorlijn naar Utrecht (Ertveldweg)
We maken ook van Aa-dal en de Heinis aantrekkelijke landschapsparken, die de woonwijken recreatief verbinden met het buitengebied	Verbinding Heinis - Kanaalpark en Heinis - Diezemoning
landschapsparken van de Groene Delta verbinden met het fijnmazige netwerk van natuur in de wijken → kaart op p. 21	In tegenstelling tot eerdere beleidsplannen ontbreken op de kaart ecologische verbindingen Heinis - Kanaalpark en Heinis - Diezemoning. Een gemiste kans!

¹ memo Heinis- Diezemoning, WNN, januari 2021

Beleidsplan	Suggesties voor de wijk Noord
Blauw	
regenwater opvangen/vasthouden, voldoende berging	<ul style="list-style-type: none"> • Regentonnenactie (subsidie bij aanschaf, hulp bij plaatsen) in (o.a.) de Buitenpepers. • Bij vervanging riool voor hemelwaterafvoer gebruik maken van wadi's, infiltratie. • Het regenwater op grote schaal afkoppelen van de riolering en in de wijk circuleren en zuiveren in navolging van de Groote Wielen (de Watermachine) • Boomspiegels rond 'trottoirbomen' in de wijk vergroten, waardoor infiltratieoppervlakte toeneemt.
gebruikmaken van oude (verdwenen) watersystemen	
een park tijdelijk onder water zetten	Bij hevige regenval gedeelten van de Heinis? Laagste gedeelte is 'Lage Weide' tussen Herven en Eerste Hervendreef.
ontstenen	Hier is in de wijk Buitenpepers al mee begonnen: tegels eruit, bloemen erin; actie via buurtapp.
natuurvriendelijke oevers	Hier is in de wijk Noord al mee begonnen

Beleidsplan	Suggesties voor de wijk Noord
Diversen	
soortenmanagementplan voor beschermde soorten	WNN geeft voorlichting (via wijkblaadje <i>Peperpraat</i>) in de Buitenpepers over kolonie gierzwaluwen in deze wijk. Nestenactie gierzwaluw en huismus volgend jaar. Graanakker t.b.v. huismus hoek Balkweg - Bruistensingel
natuurinclusief bouwen	Renovatie in de wijk De Haren
duurzame energie	Zonnepanelen op winkelcentra en industrieterreinen. Let wel op kolonies kleine mantelmeeuw en visdief op platte daken Soetelieve.
steunen bewonersinitiatieven voor groene plekken	Aanplant heggen, meidoorn etc. tegen of i.p.v. hekwerk bovenop het grasland Fort Orthen. Meer groen bij het Schaarhuisplein in Orthen.
gebiedspaspoort per wijk	WNN kan een ondersteunende rol spelen bij het ontwikkelen van zo'n paspoort.
communicatie - gedragsverandering	Communicatie vanuit gemeente naar bewoners moet worden opgevoerd en met grote regelmaat plaatsvinden. Rol voor WNN in samenwerking met IVN Natuureducatie. We hebben bijv. al diverse plantdagen (mede) georganiseerd en met buurtkinderen nestkastjes getimmerd en opgehangen. WNN heeft een goed netwerk in enkele buurten van de wijk Noord.
meten: groen, effecten maatregelen tegen hitte en wateroverlast, biodiversiteit.	WNN kan ook een rol spelen bij het meten van de biodiversiteit. Er is contact met Helicon-MBO in Geldermalsen die een bijdrage gaat leveren. Ook HAS afd. Toegepaste Biologie. Nul- en vervolgmetingen doen.